

Høgskulen på Vestlandet

Bacheloroppgave

SAB390

Predefinert informasjon

Startdato:	03-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR
Slutt dato:	15-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave		
Flowkode:	203 SAB390 1 O 2023 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	234
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Tittel *:	Miljøterapeuter i skolen
Antall ord *:	7878

Sett hake dersom Ja
besvarelsen kan brukes
som eksempel i
undervisning?:

Egenerklæring *: Ja
Inneholder besvarelsen Ja
konfidensielt
materiale?:

Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
uitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	10
Andre medlemmer i gruppen:	248

Jeg godkjenner autalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

BACHELOROPPGAVE

Miljøterapeuter i skolen

Environmental therapists in school

Kandidatnummer: 248 og 234

Bachelor i sosialt arbeid

Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS)

15.05.23

Forord

Denne bacheloroppgaven er utarbeidet av to tredjeårsstudenter ved sosialt arbeid.

Bacheloroppgaven markerer vår avslutning på et innholdsrikt og lærerikt studie. De tre årene ved Høgskolen på Vestlandet har vært utfordrende og spennende. Studiet har gitt oss innsikt i en rekke viktige og interessante temaer, samt praktisk erfaring fra feltet. Denne oppgaven har gitt oss anledning til å vise hvilke ferdigheter og kunnskaper vi har tilegnet oss gjennom studiet. Oppgaven har gitt oss mulighet til å fordype oss i et tema vi begge mener er viktig og som vi har stor interesse for, nemlig sosialt arbeid i skolen.

I første omgang ønsker vi å takke hverandre for et godt samarbeid. Vi utfyller hverandre og har sammen stått i både glede og frustrasjon. Dette arbeidet hadde ikke blitt det samme uten den andre. Vi ønsker også å takke vår veileder ved Høgskolen på Vestlandet. Du har vist en stor interesse for at vi studenter skal lykkes, og viet tiden din deretter. Tusen takk for gode råd og tilbakemelding, samt oppmuntrende ord. Til sist vil vi trekke frem gode medstudenter og venner. En ekstra takk til seminargruppen vår ved studiet, for både konstruktiv kritikk og motiverende ord.

God lesing!

08.05.23

Abstract

The intention of this study is to show that we need more professional groups in schools. Academic and social learning are linked, and we believe that by utilizing environmental therapist, they will be able to contribute to create a holistic view of the pupils. Our belief is that social workers bring an expertise, which will allow them to connect with and view the pupil as a whole. Social workers in school settings are capable of carrying out preventive work and promote a healthy psychosocial environment. This bachelor thesis aims to examine why primary schools would benefit from utilizing environmental therapists. The research method of this study is based on a literature review. Our thesis consists of data from three qualitative studies and one quantitative study. By using a thematic analysis, we identified five recurring themes: the social professional role, holistic view, accessibility, early intervention and social functioning and academic learning. We present the findings before discussing them in the context of relevant theory and in light of our research question. The discussion emphasizes how environmental therapists may contribute to reaching the aim of the legislation.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Abstract.....	3
1 Innledning.....	6
<i>1.1 Bakgrunn og tema.....</i>	<i>6</i>
<i>1.2 Profesjoner i skolen.....</i>	<i>7</i>
<i>1.3 Problemstilling og avgrensning</i>	<i>8</i>
<i>1.4 Formål med oppgaven.....</i>	<i>9</i>
<i>1.5 Oppbygning av oppgaven</i>	<i>9</i>
2 Teoretisk referanseramme.....	9
<i>2.1 Grunnskolens innhold.....</i>	<i>9</i>
<i>2.2 Miljøterapi i skolen.....</i>	<i>10</i>
3 Metode	11
<i>3.1 Valg av metode.....</i>	<i>11</i>
<i>3.2 Søkeprosessen.....</i>	<i>12</i>
3.2.1 Litteraturhierarki.....	12
3.2.2 Søkeord.....	13
3.2.3 Inklusjons- og eksklusjonskriterier	13
<i>3.3 Avansert søk.....</i>	<i>14</i>
<i>3.4 Utvalg.....</i>	<i>15</i>
<i>3.5 Kritisk vurdering.....</i>	<i>16</i>
<i>3.6 Tematisk analyse</i>	<i>17</i>
4 Resultater	18
<i>4.1 Den sosialfaglige yrkesrollen</i>	<i>19</i>
<i>4.2 Helhetssynet.....</i>	<i>19</i>

4.3	<i>Tilgjengelighet</i>	20
4.4	<i>Tidlig innsats</i>	21
4.5	<i>Sosial fungering og faglig læring</i>	22
5	Diskusjon	23
5.1	<i>Miljøterapeuten sin kompetanse</i>	23
5.2	<i>Faglig og sosial læring</i>	24
5.3	<i>Forebyggende og tilretteleggende arbeid</i>	25
6	Avslutning	27
6.1	<i>Hovedresultater</i>	27
6.2	<i>Avsluttende kommentar</i>	28
6.3	<i>Veien videre</i>	28
7	Litteraturliste	29

1 Innledning

Temaet i denne oppgaven er miljøterapeuter i skolen. I innledningskapittelet vil vi gjøre rede for temaet og bakgrunnen for oppgaven. I bakgrunnen viser vi til hvilken kontekst temaet kan relateres til, både forskningsmessig og politisk. Vi vil beskrive hvorfor temaet er viktig og relevant. Med bakgrunn i dette formulerer vi vår problemstilling og avgrensner temaet. Herunder vil vi gjøre rede for sentrale begreper knyttet til problemstillingen. Avslutningsvis vil vi gi en kort beskrivelse av oppgavens oppbygning.

1.1 Bakgrunn og tema

Bakgrunnen for at vi har valgt å gå inn på dette temaet er at vi ser et behov for flere yrkesgrupper i skolen. Barn og unge tilbringer mesteparten av sin hverdag på skolen. Den kan ha stor innvirkning på hvordan elevene opplever livet sitt (Eccles & Roeser, 2011), og er en viktig arena for å fremme god helse blant barn og unge. De senere årene har flere lærere uttrykt at de stadig bruker mer tid på psykososial oppfølging av elevene, og at dette går utover undervisning og faglig oppfølging (Oddekalv, 2022). Ifølge Folkehelseinstituttet rapporterer flere unge om psykiske plager i dag sammenlignet med tidligere (Bang, et al., 2023). Andelen barn som blir diagnostert med psykiske lidelser har også økt de siste ti årene. Alle elever har etter opplæringsloven §9A-2, rett til et godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (Opplæringsloven, 1998, §9A-2.). For å oppnå dette mener vi det er nødvendig med flere yrkesgrupper inn i skolen. Både for at lærerne skal få gjort jobben sin, men også fordi elevene har behov for hjelp av yrkesgrupper med en annen kompetanse enn det lærere har (Utdanningsforbundet, 2021). Ut fra opplæringsloven og læreplanen skal skolen arbeide for å nå faglige mål, samt mål knyttet til utvikling av elevenes sosiale kompetanse (Misund, 2005, s. 11). Faglig og sosial læring henger sammen og vi mener flere yrkesgrupper i skolen vil kunne bidra til å skape et helhetlig syn på elevene. Dersom en elev har det godt sosialt, vil det sannsynligvis øke sjansen for at eleven lykkes godt faglig. Elever med lærevansker, atferdsvansker, psykiske problemer eller andre utfordringer, trenger også mer hjelp og tilrettelegging for å lære, enn andre elever (Utdanningsforbundet, 2021).

Vi har valgt å fokusere på miljøterapeuter som yrkesgruppe i grunnskolen. Vi har en felles interesse for barn og unge, og ønsker begge å arbeide med denne målgruppen som fremtidige sosialarbeidere. Vi er opptatt av at barn og unge skal ha et godt og trygt skolemiljø, og at

skolen skal være en plass for alle, uavhengig av forutsetninger. Skolen har flere oppgaver som krever kompetanse som lærerne ikke nødvendigvis innehar (Utdanningsforbundet, 2021). Vi tror miljøterapeuter i skolen vil bidra til å drive forebyggende arbeid og fremme et godt psykososialt miljø. Med miljøterapeuter henviser vi i denne oppgaven til barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere (BSV). Allerede tilbake i 2010 hevdet Kunnskapsdepartementet at det var et stort behov for miljøterapeuter i skolen (Holmøy m.fl., 2019). De anbefaler at skoler har personer med ulik yrkesbakgrunn, og sier at det kan virke avlastende for lærerne, konfliktdempende og føre til mindre bråk og uro i klassen. Miljøterapeuter er utdannet til å se hver enkelt elev, og fange opp barn som av ulike grunner har det vanskelig (Fellesorganisasjonen, 2021). Som fremtidige sosionomer er dette en høyst relevant arbeidsplass, ettersom vi er kvalifisert til å forebygge, løse og redusere sosiale problemer på både gruppe og individnivå (Berg et al., 2015, s.19). Vi tror miljøterapeuter kan skape trygghet, trivsel og legge til rette for at barn med utfordringer får rett og god oppfølging.

1.2 Profesjoner i skolen

Grunnskolens interne team består allerede av skoleledelse, lærere, helsesykepleier og eventuelt spesialpedagog og assistenter (Johannessen & Skotheim, 2018, s. 26). Skolehelsetjenesten skal drive helsefremmende og forebyggende psykososialt arbeid i skolen, og er et gratis tilbud for alle elever (Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten, 2018, §6). I Ungdata sin rapport fra 2022 går det frem at det har vært en nedgang i bruken av helsesykepleier på skolen (Bakken, 2022, s. 33). I 2022 brukte kun 32 prosent av elevene på ungdomsskolen tilbudet. Dette kan tyde på at skolehelsetjenesten ikke fungerer slik som den skal, og/eller at den ikke møter elevenes behov. Ifølge normtall fra 2010 av Helsedirektoratet skal en helsesykepleier i barneskolen dekke 300 elever, og i ungdomsskolen 550 elever (Lassemo & Melby, 2020, s. 12-17). I tillegg til et høyt antall elever per helsesykepleier, mangler det rundt 2000 helsesykepleiere for barn og unge.

Lærerne har faglig, pedagogisk, didaktisk, relasjonell, endrings- og utviklings- og profesjonsetisk kompetanse (Utdanningsforbundet, 2021). De har et bredt kunnskapsgrunnlag, men kompetansen handler hovedsakelig om å lære bort. Det er ikke uvanlig at årsaken til utfordringene elevene opplever også ligger utenfor skolen (Erstad, 2018, s. 46). Det kan være vanskelig for lærerne å forstå, ta tak i, og bidra til å løse

utfordringene som barn og unge opplever. En spesialpedagog har i hovedoppgave å gjøre læring enklere for dem som ikke får tilfredsstillende utbytte av den vanlige undervisningen (Johannessen & Skotheim, 2018, s. 26). De fungerer som oftest som en støtte for læreren, og bidrar med å tilpasse undervisning og læringsaktiviteter etter elevens behov. Deres oppgaver handler også hovedsakelig om elevenes faglige ferdigheter. Assistenten er ansatt for å bistå elever, lærere og annet personell (Nymo & Stensig, 2017). Det stilles ingen krav til utdanning hos yrkesgruppen, og de kan både være faglærte og ufaglærte.

For å møte hver enkelt elev, med sine behov, trenger vi flere yrkesgrupper i grunnskolen. Vi mener at miljøterapeutene skiller seg fra de andre yrkesgruppene med sin sosialfaglige kompetanse, og at de kan utgjøre en positiv forskjell i skolen.

1.3 Problemstilling og avgrensning

Med bakgrunn i det vi har presentert ovenfor, har vi utformet følgende problemstilling:

Hvorfor trenger vi miljøterapeuter i grunnskolen?

Med denne problemstillingen ønsker vi å belyse hva miljøterapeuter kan bidra med inn i grunnskolen, og hvilke behov det er for denne kompetansen.

Vi har valgt å fokusere på grunnskolen da barn og unge både har rett og plikt til grunnskoleopplæring (Opplæringsloven, 1998, §2-1.). Gjennom grunnskolen er det da mulig å nå ut til alle, ettersom de aller fleste går på skole i ti år. Grunnskolen er for aldersgruppen 6-16 år og deles inn i et barnetrinn (1-7 klasse), og et ungdomstrinn (8-10 klasse). Barna utvikler seg mye i løpet av disse ti årene, både kognitivt, fysisk og sosialt. Vi mener det er viktig å ha et godt lag rundt elevene gjennom disse endringene og overgangene.

Det er ulikheter mellom BSV-ene, men vi velger i denne oppgaven å fokusere på deres felles sosialfaglige kompetanse. Dette er yrkesgrupper som arbeider med omsorg, forebygging og konfliktløsning (Gundersen, 2014). De veileder og tilrettelegger for mennesker med fysiske, psykiske og sosiale utfordringer. Den sosialfaglige kompetansen miljøterapeutene innehar kan forstås som *“Kompetanse som er rettet mot å forbedre livskvaliteten til en gitt person eller gruppe med sosiale virkemidler, og rettet mot de områdene det er mulig å endre eller*

tilpasse med sosiale virkemidler.” (Gundersen, 2014, s. 4).

1.4 Formål med oppgaven

Formålet med denne oppgaven er å besvare hvorfor grunnskolen har behov for miljøterapeuter. Vi ønsker å belyse hvilken positiv innvirkning deres kompetanse kan ha for både lærere og elever. Vi vil fokusere på hvordan miljøterapeuter kan bidra til å møte opplæringsloven sine mål. Herunder skape en skole for alle.

1.5 Oppbygning av oppgaven

Denne oppgaven består av seks kapitler og litteraturliste. I neste del av oppgaven vil vi presentere hvilken teori oppgaven er forankret i. Deretter har vi et kapittel om hvilken metode vi har anvendt, hvilke funn disse har resultert i og analyse av funnene. I oppgavens fjerde del vil vi presentere funnene våre, før vi i det femte kapittelet vil diskutere resultatene og analysene. I avslutningskapittel oppsummerer vi oppgavens hovedresultater og gir en avsluttende kommentar.

2 Teoretisk referanseramme

I dette kapittelet vil vi presentere hvilken teori oppgaven er forankret i. Vi vil først presentere skolens innhold, i form av mål og retningslinjer. Deretter vil vi gjøre rede for hva miljøterapi er, og hva det terapeutiske arbeidet kan innebære i skolen.

2.1 Grunnskolens innhold

Skolen skal ivareta flere ulike typer oppgaver, og spiller en viktig rolle i samfunnet vårt (Misund, 2005, s.11). I opplæringsloven og læreplanen går det frem mål og retningslinjer som sier noe om hva skolen skal forsøke å oppnå med sin virksomhet (Misund, 2005, s. 41-44). I tillegg til ordinær undervisning skal skolen skape et godt og trygt skolemiljø. Ifølge opplæringsloven §1-1 skal skolen åpne dører mot verden og fremtiden og gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring (Opplæringsloven, 1998, §1-1). Elevene skal utvikle kunnskap, dyktighet og holdninger for å kunne mestre livene sine, og for å kunne delta i

arbeid og i samfunnet. Formålsparagrafen legger opp til at elevene skal lære å tenke kritisk og handle etisk og miljøbevisst. I tillegg skal opplæringen bidra til at elevene får utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang. Skoleopplæringen skal være et grunnlag for å både forstå seg selv, andre og verden, og for å ta gode valg (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Den skal danne hele mennesket og gi hver enkelt mulighet til utvikling. Skolen skal gi elevene et godt utgangspunkt for deltakelse på alle områder innen utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Grunnskolen har både et danningsoppdrag og et utdanningsoppdrag, som er gjensidig avhengig av hverandre.

Skolen skal imøtekomme barn og unges ulike behov, i forhold til faglige, sosiale, emosjonelle, moralske, fysiske, språklige og intellektuelle utviklingsområder (Misund, 2005, s. 44). Den skal legge til rette for et godt læringsmiljø som bidrar til utvikling av både faglig og sosial kompetanse hos elevene (Misund, 2005, s. 11-12). Faglig og sosial læring bør sees i sammenheng, og kompetansen er viktig for barn og unges kvalifisering til yrkeslivet og samfunnslivet generelt. Grunnskolen skal bidra til sosiale læring og utvikling gjennom fag og i skolehverdagen for øvrig (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Sosial læring handler om at elevene skal tilegne seg sosiale ferdigheter som samarbeid med andre, ytre sin mening, lytte og vise ansvar og empati (Misund, 2005, s. 11). I forhold til faglig læring skal elevene tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer, og løse oppgaver i både kjente og ukjente sammenhenger (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Å tilegne seg faglig kunnskap og utvikle sosial kompetanse er mål som gjelder for alle elever. Dette innebærer at noen elever kan trenge ekstra sosial oppfølging for at de skal kunne tilegne seg faglige ferdigheter (Misund, 2005, s.12).

2.2 Miljøterapi i skolen

I boken *Miljøterapi med barn og unge* (2018) beskrives miljøterapi som et arbeid som handler om å legge til rette for eller organisere, slik at forandring og utvikling blir mulig (Larsen, 2018, s. 23). Miljøterapi utøves i miljøet der brukeren befinner seg, og rommer både de fysiske, psykologiske og sosiale omgivelsene (Landmark & Olkowska, 2016, s. 23-25). Det miljøterapeutiske arbeidet henger sammen med institusjonens oppgave og avhenger av de miljøfaktorene som er til rådighet (Misund, 2005, s. 12, 32). Miljøterapeutene skal i samarbeid med de andre aktørene i skolen bidra til å nå opplæringsloven sine mål. De blir hovedsakelig ansatt for å arbeide med elevenes sosiale kompetanse og læringsmiljøet.

Miljøterapeutene i skolen supplerer det pedagogiske tilbudet, og blir gjerne omtalt som lærernes støttespillere og samarbeidspartner. De bidrar til et helhetlig inntrykk av elevene og arbeidet kan både være forebyggende og reparerende.

Det miljøterapeutiske arbeidet kan foregå både på individ-, gruppe-, klasse- og skolenivå og i tverrfaglig og tverretatlig samarbeid (Misund, 2005, s. 33). Miljøterapeutene skal ta utgangspunkt i elevenes ståsted og ressurser, og arbeide for å fremme mestring, læring og personlig ansvar (Landmark & Olkowska, 2016, s. 25-26). De skal bruke ståstedet og ressursene i samspillet mellom elevene, seg selv som terapeut og de faktorene i miljøet som er til rådighet. Faktorer kan for eksempel være aktiviteter, fysiske rammer, faglig tilnærming og samspill mellom skolens aktører. Miljøterapi kan legge til rette for at elevene og miljøterapeutene kan være sammen, utføre aktiviteter, arbeide med utfordringer og mestring, uten at det nødvendigvis er samtale som er fokuset i prosessen. Arbeidet kan slik bidra til et terapeutisk samvær, som legger til rette for trygge rammer som kan benyttes i utvikling. Miljøterapeuten skal bidra til at den enkeltes egne muligheter kan realiseres, og arbeidet må sees i sammenheng med elevenes preferanser og behov, samt være nært knyttet til realitetene. Miljøterapeuter i skolen kan operere som en kjent voksen som alle elevene kan forholde seg til, og slik bidra til at det er lav terskel for å henvende seg (Fellesorganisasjonen, 2022).

3 Metode

Vi har valgt å anvende litteratursøk som metode for å besvare oppgavens problemstilling. I dette kapittelet vil vi først gjøre rede for valg av metode og hva denne metoden innebærer. Deretter vil vi beskrive søkeprosessen og hvilke fremgangsmåter vi har anvendt for å innhente data. Videre gjør vi rede for hvordan vi har analysert forskningsmaterialet og hvilke funn dette har resultert i.

3.1 Valg av metode

Metode forteller noe om hvordan man bør gå frem for å samle inn kunnskap som skal belyse problemstillingen (Dalland, 2017, s. 51). Når man bestemmer seg for en bestemt metode, begrunnes valget med at det er akkurat denne metoden som egner seg best til å belyse problemstillingen oppgaven stiller. Ved valg av metode kunne vi avgjøre om vi selv ønsket å

innhente empiri, i form av en kvalitativ eller kvantitativ studie, eller om vi ønsket å basere oppgaven på allerede eksisterende data. Formålet med vår oppgave er å trekke frem hvorfor miljøterapeuter hører hjemme i grunnskolen. Etter å ha søkt i diverse databaser kom det frem variert litteratur, som vi anså som tilstrekkelig for å kunne besvare vår problemstilling. På bakgrunn av dette har vi valgt å benytte litteraturstudie som forskningsmetode. I følge Aveyard (2019, s. 2) er litteraturstudiet en omfattende studie med tolkning av litteratur som relaterer seg til et bestemt tema. Metoden går ut på at man gjennom en systematisk tilnærming skal søke etter, og analysere relevant litteratur. Materialet som benyttes i litteraturstudie er allerede eksisterende kunnskap som gjennom grundig analyse og sammenlikning kan føre til ny innsikt.

3.2 Søkeprosessen

Ifølge Aveyard (2019, s. 80) er det flere måter å søke etter litteratur. Vi valgte å søke i det hun refererer som «computer-held databases» og «searching reference list». Dette innebærer å søke etter litteratur i elektroniske databaser, samt granske kildelister for annen relevant litteratur. Ved å benytte biblioteket på høgskolens hjemmeside fikk vi opp forslag til databaser og ressurser som inkluderer forskning innen helse- og sosialfag. Etter en gjennomgang av databasene valgte vi å bruke Idunn og Oria. Deretter avgjorde vi hvilken litteratur vi skulle søke etter og hvilke søkeord vi ville anvende i prosessen. I tillegg fastsatte vi inklusjons- og eksklusjonskriterier for litteraturen. Den systematiske søkestrategien skal vise at alt av relevant litteratur er identifisert og gjort rede for (Aveyard, 2019, s. 74). Valg av litteraturstudie som metode forutsetter en god søkestrategi, samt dokumentering av denne.

3.2.1 Litteraturhierarki

Vi søkte etter forskningsbidrag som belyser hvorfor grunnskolen behøver miljøterapeuter. I en litteraturstudie er det avgjørende å inkludere litteratur som er mest mulig relevant for å besvare problemstillingen. I søkeprosessen vil man komme over et stort utvalg av publisert litteratur som både er relevant og irrelevant for oppgaven. For å finne relevant litteratur er det derfor viktig å kartlegge hvilken litteratur man trenger i forkant av søkeprosessen (Aveyard, 2019, s. 42). Vi utarbeidet et litteraturhierarki som viser en oversikt over hvilken type litteratur som stiller sterkest når det gjelder å besvare oppgavens problemstilling (Aveyard, 2019, s. 60- 65). Øverst i vårt litteraturhierarki står kvalitative studier, som inneholder data

som er samlet inn gjennom beskrivelser og ord fra informanter. Deltakerne er valgt basert på erfaringer og opplevelser de har i forhold til studiens formål. Dataene samles inn gjennom intervjuer, observasjoner eller fokusgrupper. Vi ønsker å inkludere kvalitative studier ettersom dette vil kunne gi oss en dypere forståelse og helhetlig beskrivelse rundt miljøterapeuter i skolen. Deretter har vi praktisk litteratur, som er litteratur som er skrevet av personer med arbeidserfaring fra fagfeltet (Aveyard, 2019, s. 45-49). Ved å benytte slik litteratur kan det gi oss innsikt i erfaringer, utfordringer og muligheter som forekommer i praksis. Nederst i hierarkiet plasserer vi kvantitative studier, da dette er forskning som samler inn data i form av tall. Kvantitative studier bidrar til målbar statistikk og kan komplimentere den kvalitative forskningen.

3.2.2 Søkeord

Søkeord beskrives av Aveyard (2019, s. 177) som sentrale ord som kan knyttes opp mot oppgavens tema og blir brukt ved søking i de utvalgte databasene. Artiklene som lastes opp i databaser er indeksert med bestemte nøkkelord, og vi må av den grunn benytte lignende søkeord for å finne frem til den bestemte litteraturen (Aveyard, 2019, s. 83). Etter å ha eksperimentert med ulike søkeord, konkluderte vi med at følgende søkeord ville gi oss mest mulig relevante treff: “miljøterapeut”, “miljøterapi”, “skole”, “sosialfaglig kompetanse” og “miljøarbeid”. I utgangspunktet ønsket vi å bruke norsk forskning, ettersom utfordringer barn og unge opplever i andre land ikke alltid er overførbart til norske forhold. Likevel valgte vi å utforme engelske søkeord da mye norsk forskning også er publisert på engelsk. Vi anvendte følgende engelske søkeord: “social educator”, “school”, “social worker”, “social competence” og “child care worker”.

3.2.3 Inklusjons- og eksklusjonskriterier

Med utgangspunkt i problemstillingen vår visste vi tidlig i prosessen hvilken litteratur vi søkte etter. Vi satte opp både inklusjons- og eksklusjonskriterier for søkene våre. Ved å bruke slike kriterier vil man bedre kunne hindre å få opp litteratur som ikke er direkte relevant til vår studie, og øke sannsynligheten for å få opp relevante treff (Aveyard, 2019, s. 75-76). Tabellen nedenfor viser en oversikt over våre inklusjons- og eksklusjonskriterier.

Inklusjonskriterier	Eksklusjonskriterier
Grunnskole	Videregående skole
Miljøterapi	Behovet for miljøterapeuter i forhold til Covid19
Miljøterapeut	Miljøterapi i andre institusjoner enn skolen
Barnevernspedagog, sosionom, vernepleier (BSV)	
Litteratur publisert etter 2000	Litteratur publisert før 2000

Tabell 1. Oversikt over inklusjons- og eksklusjonskriterier.

Vi søkte etter litteratur om miljøterapeuter i grunnskolen, og ekskluderte av den grunn videregående skole og miljøterapi i andre institusjoner. Videre ønsket vi materiale som innebar at miljøterapeutene var utdannet barnevernspedagog, sosionom og/eller vernepleier. Vi ekskluderte litteratur som omhandlet behovet for miljøterapeuter som konsekvens av Covid19. Pandemien kan ha forsterket behovet for miljøterapeuter i skolen, men vi ønsker å belyse at behovet var der også tidligere. Arbeidet med å belyse hvilke kompetanse og rolle miljøterapeuter har i skolen, begynte allerede tidlig på 2000-tallet (Skotheim, 2021). Vi har av den grunn valgt å søke etter litteratur i tidsrommet 2000 til 2023.

3.3 Avansert søk

Søk etter datamateriale ble gjennomført fra 30. mars til og med 27. april 2023.

I databasene gikk vi inn på "avansert søk" ettersom at dette gir bredere og mer tilpassede treff (Aveyard, 2019, s. 85). I avanserte søk kan man kombinere ulike søkeord og avgrense på ulike måter. I databasene Oria og Idunn kan man bruke såkalte boolske operatører AND, OR og NOT. Ved å anvende AND mellom søkeordene vil man søke etter arbeid som inkluderer begge ordene. Vi brukte AND gjennom hele søkeprosessen for å kombinere de ulike søkeordene med "skole". Deriblant "Miljøterapeut" AND "skole", "Sosialfaglig kompetanse" AND "skole" og "Social worker" AND "school". Ved å bruke OR søker man etter innhold

med ett av ordene, og utvider på den måten søket. Vi brukte “Miljøterapi” OR “Miljøterapeut” i søkeprosessen ettersom begge søkeordene gikk inn under våre inklusjonskriterier. Dersom man anvender NOT ekskluderer man arbeid med det eksakte ordet. Dette brukte vi for å utelukke begreper vi har satt opp som eksklusjonskriterier, som "videregående skole" eller “COVID19”.

I avanserte søk kunne vi også avgrense til hvilke tidsrom arbeidene skulle være publisert i, og hvor litteraturen skulle være utgitt. Som nevnt ønsket vi ikke forskning utgitt tidligere enn 2000-tallet og avgrenset derfor søkene til 2000-2023. Vi kunne også søke etter bestemte forfattere og artikkeltyper. I tillegg er det mulig å anvende anførselstegn for å låse ord sammen, eller stjerne (*) for å få treff med en eller flere ukjente bokstaver på slutten av ordet. Vi brukte anførselstegn ved blant annet “Sosial kompetanse” og “Child care worker”, for at databasen skulle behandle det som et begrep og ikke flere. Ved å benytte stjerne etter for eksempel “social worker” ble sosialarbeidere i flertall også inkludert i treffene. Ved bruk av de ulike søkeordene og kombinasjonene fikk vi gjentatte ganger flere hundre treff. Aveyard (2019, s. 85) påpeker at det er viktig å ikke ignorere disse treffene ettersom flere av dem kan være relevante. Det vil i slike tilfeller være viktig å vurdere hvorfor vi får så mange treff og undersøke hvilke eventuelle begrensninger vi kan anvende.

3.4 Utvalg

Etter å ha gjennomført systematiske litteratursøk i databasene og håndsøk i litteraturlister, bestod utvalget av 335 forskningsbidrag. Oversikt over den systematiske søkestrategien i databasene vises i vedlegg 1. De resterende forskningsbidragene er fra håndsøk i litteraturlister.

I arbeidet med å skille ut materialet som i høyest grad egnet seg for å besvare vår problemstilling, måtte vi ta stilling til litteraturhierarkiet vårt og i hvilken grad de samsvarte med inklusjonskriteriene våre. Nedenfor har vi utformet et flytdiagram som viser en oversikt over prosessen (Aveyard, 2019, s. 93).

Figur 1. Flyttdiagram.

I første omgang måtte vi ekskludere materiale med samme innhold. Vi ekskluderte 17 duplikater og utvalget bestod da av 318 forskningsbidrag. For   vurdere disse opp mot inklusjons- og eksklusjonskriteriene v re leste vi abstraktene. Dette resulterte i at 292 litteraturer ble ekskludert for   ikke passe v re inklusjonskriterier. Det resterende materialet leste vi i fulltekst og 22 av 26 forskningsbidrag ble identifisert til   ikke passe med kriteriene v re. Vi satt igjen med fire forskningsbidrag, derav tre av dem var kvalitative studier og en kvantitativ. Sett opp mot litteraturhierarkiet v rt egnet utvalget seg til oppgaven vår. Tre av disse studiene ble identifisert gjennom systematisk litteraturs ok og en av dem gjennom h ands ok i litteraturlister.

3.5 Kritisk vurdering

For   bli kjent med forskningsmaterialet foretok vi en kritisk vurdering (Aveyard, 2019, s. 135). Denne typen vurdering har som mål   fastslå materialets relevans, styrke og begrensninger. Slik kunne vi avgjøre hvor stor rolle det enkelte arbeidet skulle ha i besvarelsen av vår problemstilling. Som nevnt tidligere benyttet vi litteraturhierarkiet for  

sortere ut og identifisere den litteraturtypen vi mente egnet seg best opp mot problemstillingen. Dette resulterte i 26 forskningsbidrag, som vi deretter måtte gjennomgå i fulltekst. For å sikre en kritisk vurdering under gjennomgangen, tok vi utgangspunkt i spørsmål som “Har dette forskningsbidraget en klart formulert problemstilling?” og “Er utformingen av studien hensiktsmessig for å besvare problemstillingen?”. Disse, i samspill med inklusjons- og eksklusjonskriteriene, reduserte antallet på forskningsutvalget fra 26 til fire.

I vurdering av de fire resterende forskningsbidragene valgte vi å ta utgangspunkt i Aveyard (2019, s. 108) sitt kritiske vurderingsverktøy. Verktøyet er et hjelpemiddel ved evaluering av litteratur, og består av seks spørsmål som utfordrer oss til å vurdere litteraturen og dens verdi kritisk. Forskningsmaterialet vi har valgt å inkludere i vår litteraturstudie består av både kvalitativ og kvantitativ forskning. Vi valgte derfor å benytte oss av dette hjelpemiddelet, da den egner seg for begge typer forskningsmateriale (Aveyard, 2019, s. 108). Kvalitetsvurderingen av de fire forskningsbidragene presenteres i vedlegg 2.

3.6 Tematisk analyse

Neste steg var å foreta en tematisk analyse av forskningsmaterialet. Vi leste gjennom materialets resultatdel gjentatte ganger med formål om å danne en oversikt over det som går igjen. Aveyard (2019, s. 143) anser den fremgangsmåten som gunstig for studenter på bachelornivå og vi valgte av den grunn å anvende denne. For å få en detaljert innsikt i forskningsbidraget, inkludert styrker og svakheter, utarbeidet vi en litteraturmatrise. Dette ga oss en oppsummering og bedre oversikt over litteraturen, slik at vi lettere kunne trekke sammenhenger. Litteraturmatrisen presenteres i vedlegg 3.

Deretter identifiserte vi temaer med utgangspunkt i det som gikk igjen i resultatdelen til de ulike forskningsbidragene (Aveyard, 2019, s. 144). Vi valgte å skrive ut litteraturen i papirform slik at vi kunne bruke markeringstusj i ulike farger, for å lettere understreke mulige temaer. Vi så etter likhetstrekk og begreper som kunne kombineres, sett opp mot vår egen problemstilling. I gjennomgangen noterte vi også ned diverse ord som oppsummerer hovedpoenget i de forskjellige forskningsbidragene. Dette gjorde det lettere når vi skulle binde sammen dataen og fordele dem inn under aktuelle temaoverskrifter. Nedenfor har vi

utformet en tabell som viser de ulike temaene, og i hvor stor grad de ulike forskningsbidragene samspiller med temaoverskriftene (Aveyard, 2019, s. 146).

Tema: Forskningsbidrag:	Den sosialfaglige yrkesrollen	Helhetssynet	Tilgjengelighet	Tidlig innsats	Sosial fungering og faglig læring
Gjertsen, et. al., 2018.	X	X	X		X
Borg, E. & Lyng, S. T., 2019.	X	X	X	X	X
Magnus, P., 2013.	X		X	X	X
Gustavsson, U., 2008.	X	X	X	X	X

Tabell 2. Oversikt over temaoverskrifter og hvilke forskningsbidrag som har bidratt til de ulike temaene. Tabellen er inspirert av Aveyard (2019, s. 146).

4 Resultater

Vi vil i dette kapittelet presentere funnene fra forskningsmaterialet. Studiene vi har analysert har undersøkt hvilke arbeidsoppgaver miljøterapeuter utfører, hvilken rolle og status de har i skolen og hvordan de bidrar til et godt psykososialt miljø. Et av forskningsbidragene belyser også elevers perspektiv på miljøterapeuter i skolen, og hvilken betydning kontakten med dem har hatt. Den tematiske analysen resulterte i fem overordnede temaer.

4.1 Den sosialfaglige yrkesrollen

Forskningsmaterialet viser en variasjon i miljøterapeutenes roller og status i skolen (Gjertsen, et, al., 2018, s. 169-173). Flere miljøterapeuter har utformet sin yrkesrolle selv, mens andre forteller at innholdet i den forandres i tråd med arbeidsoppgaver. Sammenlignet med lærerne har de ikke en lovbestemt rolle og status i skolen. Ifølge en av studiene har 37% av miljøterapeutene en skriftlig arbeidsinstruks (Magnus, 2013, s. 9). Det blir løftet frem at skolen ønsker å unngå detaljstyring av miljøterapeutens arbeid (Borg & Lyng, 2019, s. 19-28). De har fleksibilitet og frihet til å gjøre prioriteringer i situasjonen, basert på egen kompetanse og i samarbeid med lærerne. Dette begrunnes med at det er nødvendig for å støtte elevene optimalt og etter hvilke behov som oppstår. De fleste miljøterapeutene har ikke 100 prosent stilling, men mange av de ansatte ved barnetrinnet arbeider også i SFO.

Arbeidsoppgavene foregår både på individ, gruppe, klasse og skolenivå. Ved noen skoler veksler miljøterapeutene på arbeidsoppgavene over tid, og de rullerer hvilke trinn og hvilke lærere de arbeider i lag med. Miljøterapeutene blir også beskrevet som et bindeledd til øvrige hjelpeapparat (Gustavsson, 2008, s.49), og ved flere skoler har miljøterapeuter undervisning som arbeidsoppgave (Magnus, 2013, s. 7).

Flere av skolene har et større team av miljøterapeuter som bidrar til å skape et fagmiljø på skolen (Borg & Lyng, 2019, s. 17-31). Flere skoler velger å ansette miljøterapeuter fremfor assistenter. Å ha et fagmiljø oppleves som en kvalitetssikring av arbeidet deres. Fagmiljøet bidrar også til å forme miljøterapeutenes rolle, da yrkesrollen ikke har en stillingsinstruks. Tidligere opplevde flere miljøterapeuter at de var assistenter for lærerne, og det opplyses at samarbeidet ikke alltid har vært enkelt. Miljøterapeutene har måtte vært tydelig på hvilken kompetanse de har og hva de kan bidra med. Ved skoler der miljøterapeuter er alene i sin yrkesgruppe, uttrykker de at dette til tider kan være belastende (Gustavsson, 2008, s. 46). Rollefordelingen mellom profesjonene er tydeligere i dag sammenlignet med tidligere, og miljøterapeutene sin kompetanse blir i større grad verdsatt og brukt (Borg & Lyng, 2019, s. 31). Det opplyses likevel at det er et stykke å gå.

4.2 Helhetssynet

I forskningsmaterialet går det frem at informantene opplever miljøterapeutenes kompetanse som viktig, og at den komplementerer lærernes kompetanse (Borg & Lyng, 2019, s. 16-26). Informantene uttrykker at sosialfaglige yrkesgrupper i skolen bidrar til å se og møte hele

eleven. Det at miljøterapeutene bidrar til et helhetssyn av elevene var en tematikk som gikk igjen i forskningsmaterialet. En av rektorene som ble intervjuet var opptatt av å se mennesket bak atferden, og valgte av den grunn å jobbe systematisk med sosial kompetanse i skolen. Han beskriver følgende:

“Ved å ansette miljøterapeuter får man et annet blick på elevene enn det lærerne har. En pedagog er mest opptatt av faget, det å skape engasjement for fag, mens en miljøterapeut i større grad har en utdanning og engasjement for hele mennesket”
(Borg & Lyng, 2019, s. 27).

Skolen har funksjoner som krever stort mangfold i faglig kompetanse dersom elevene skal mestre ulike utviklingsoppgaver (Gjertsen, et. al., 2018, s. 171-172). Utviklingsoppgavene vil variere med alder, kjønn og kulturelle forventninger. Miljøterapeutene poengterer betydningen av å se elevenes helhetlige situasjon (Gustavsson, 2008, s. 46). De beskriver at sosionomer har fokus på alle områder i livet og slik fanger hele bildet (Gjertsen, et al., 2018, s. 172). Elevene som ble intervjuet refererte til hvordan miljøterapeuten *“får et blick”* for situasjonen (Gustavsson, 2008, s. 57-58). De opplever at miljøterapeuten med sin erfaring og kompetanse får en oversikt over hele situasjonen gjennom *“sitt blick”*. Videre ble det beskrevet at de hadde det rette blikket for hva som skulle gjøres og når. Elevene opplevde å få veiledning i livskompetanse. Barn og unge er ikke nullstilt ved skoleporten, de kan ha med seg mye bagasje hjemmefra og denne kan også bli tyngre på skolen (Gustavsson, 2008, s. 62). En av elevene brukte skolesekk som metafor for dette, og beskriver hvordan samtale med miljøterapeuten bidro til at sekken ble lettere. Elevene uttrykte at de følte seg forstått av miljøterapeuten. Ansettelse av miljøterapeuter bidrar til å se 24-timers eleven (Borg & Lyng, 2019, s. 16).

4.3 Tilgjengelighet

Tilgjengelighet var et av temaene som gikk igjen i forskningsmaterialet. Miljøterapeutene la vekt på at de var tilgjengelig i her og nå situasjoner, og uttrykte verdien av dette (Gustavsson, 2008, s. 46). De forteller at de er til stede i skolemiljøet og har døren åpen for elever som trenger noen å snakke med (Magnus, 2013, s. 45). Både samtaler med enkeltelever og gruppesamtaler er sentrale arbeidsoppgaver for de fleste miljøterapeutene. Det gikk frem at samtalene langt oftere skjedde spontant enn avtalt på forhånd (Magnus, 2013, s. 31). Ved å

være tilgjengelig skapte de en mer forutsigbar hverdag for elevene (Gjertsen, et. al., 2018, s.173). Elevene uttrykte at det var viktig at miljøterapeuten var en kjent person de kunne oppsøke, og at hjelpen var tilgjengelig når det gjaldt (Gustavsson, 2008, s. 47). De opplevde det å se og det å bli sett av miljøterapeuten som betryggende. Elevene fikk hjelp på skolen, som er den arenaen de tilbringer store deler av sin hverdag på. De erfarte også at det ikke var langt ventetid og at miljøterapeuten hadde tid til å snakke med dem. En av mellomlederne som ble intervjuet beskriver tilgjengeligheten slik:

“De er veldig synlige. De er ute i miljøet, og alle elevene tror jeg vet hvor de har kontoret. Det er noen som trenger en liten samtale hver dag, noen som kommer en gang i uken eller noe sjeldnere, så det varierer” (Gjertsen, et. al., 2018, s.173).

Det blir trukket frem at å ha et team av miljøterapeuter bidrar til at elevene i større grad blir sett hver dag, og at det er flere voksne som elevene kan henvende seg til (Borg & Lyng, 2019, s. 28). Det er også flere øyne som kan observere og fange opp endringer i atferd hos elevene, og ta tak i situasjoner som skulle oppstå. De fleste miljøterapeutene er ute i friminuttene og mange av dem arbeider også i SFO (Borg & Lyng, 2019, s. 17-20). Dette skaper en kontinuitet for elevene, og miljøterapeutene kan bidra til forebygging og rask håndtering av utfordringer i overgangssituasjoner. Miljøterapeutene får også mulighet til å følge med på enkeltelever, relasjoner og miljøet, som igjen gir de et godt grunnlag for å forstå bakgrunnen for utfordringer som oppstår. I tillegg til å være tilgjengelig for elevene store deler av dagen, opplever også lærerne at miljøterapeutene er tilgjengelige for dem (Borg & Lyng, 2019, s. 20-21). Flere skoler som har et stort team av miljøterapeuter, har valgt å gi en av dem rollen som miljøkoordinator. Miljøkoordinatoren veileder og gir lærerne påfyll og støtte i relasjonsarbeidet med elevene. Lærerne trekker frem at miljøkoordinatoren alltid finner tid til dem og at de bruker vedkommende mye.

4.4 Tidlig innsats

I flere av forskningsbidragene trekkes forebyggende arbeid og tidlig innsats frem som grunner til å ansette miljøterapeuter i skolen. En av miljøterapeutene sier at de har en *“... unik muligheten til å se utfordringene mens de er små, og ta tak i dem med en gang slik at de ikke får vokse seg store”* (Borg & Lyng, 2019, s. 20). Med miljøterapeuter flyttes noe av det forebyggende arbeidet inn på skolen, arenaen der barn og unge tilbringer mesteparten av sin

hverdag, fremfor at det skal drives av andre institusjoner (Gustavsson, 2008, s. 49). Flere av miljøterapeutene arbeider i stor grad med enkeltelever, både med og uten enkeltvedtak. Ved å også arbeide med elever uten vedtak, men som av ulike grunner har behov for støtte, tilrettelegging og/eller trening på sosial kompetanse, kan det virke forebyggende (Borg & Lyng, 2019, s. 19-28). Miljøterapeutene bruker også sin kompetanse på klassemiljøet generelt og har oppgaver på tvers av trinnene. Gjennom arbeidet miljøterapeutene utfører kan de bidra til et bedre psykososialt miljø og øke trivselen til elevene. En av miljøterapeutene uttrykker at de forebygger en utrygg skolehverdag, som fører til at elevene ønsker å være på skolen (Magnus, 2013, s. 30).

En av skolene i studiene har miljøterapeuter som en del av den generelle bemanningen i 1.klasse (Borg & Lyng, 2019, s. 18-21). Dette begrunnes med at det er viktig å arbeide systematisk med klassemiljøet helt fra starten. Miljøterapeutene har fokus på sosial kompetanse og klassemiljøet, samt gir mye støtte i lek. Gjennom dette kan de gi elevene en myk overgang fra barnehagen, samt tilby støtte og tilrettelegging for dem som sliter med tilpasningen til skolehverdagen. Skolen bruker et livsmestringsprogram fra 1.klasse og oppover der de arbeider med å fylle verktøykassen til elevene. Målet er at elevene skal kjenne igjen følelser og hva de trenger, og be om det (Borg & Lyng, 2019, s. 21). I studien av ungdomsskoleelever uttrykker de betydningen av å sette ord på sine tanker og følelser (Gustavsson, 2008, s. 61-63). De delte beskrivelser av seg selv og hva som ville skje dersom de ikke fikk snakke med miljøterapeuten. Elevene fortalte at de kunne bli *“helt gal”* og *“du kan trenge psykiater eller noe”*. Dersom elevene ikke fikk hjelp opplevde de at utfordringene ble verre og større og at man kunne få rare tanker.

4.5 Sosial fungering og faglig læring

Flere av elevene som ble intervjuet så en sammenheng mellom sosial fungering og faglig læring (Gustavsson, 2008, s. 63). Som nevnt er ikke elevene nullstilt ved skoleporten. Elevene uttrykker at de *“tømte”* seg hos miljøterapeuten, slik at de fikk plass og tid til å tilnærme seg faglige kunnskaper. De forteller at det ikke er lett å konsentrere seg eller å gjøre det bra dersom du er i dårlig humør (Gustavsson, 2008, s. 63). Elevene har en klar oppfatning av hva lærernes og miljøterapeutenes rolle i skolen innebærer, *“Læreren skal jo lære oss de fagene de har og sosialarbeiderens oppgave er å la barn ha det bedre i hverdagen, på en måte”*. (Gustavsson, 2008, s. 51).

Sammenhengen mellom sosial fungering og faglig læring ble vektlagt av både miljøterapeutene, lærerne og ledelsen. Det går frem at mye av arbeidet til miljøterapeutene handler om å støtte elevene til å komme i læringsposisjon (Borg & Lyng, 2019, s. 20). Ved å være tilgjengelig i miljøet kan de følge med og fange opp når elever trenger hjelp for å bli mottakelig for læring, og hva de trenger for å bli det. Sammen med lærerne kan de utarbeide tiltak som kan benyttes i og utenfor undervisningen. Det handler om å støtte elevene i opplæringen, legge til rette for undervisning og skape mestringsfølelse både faglig og sosialt (Gjertsen, et. al., 2018, s. 171). Fagvansker ligger oftere enn forventet i bunnen for sosialpedagogiske vansker (Gjertsen, et. al., 2018, s. 171). Miljøterapeutene utvider også lærernes tilnærming til læringsbegrepet (Borg & Lyng, 2019, s. 17). Lærerne ser at det er viktig å arbeide med klassemiljøet for å nå de faglige målene. Alternativet er en dårligere arbeidsdag for både lærere og elever. Dersom det sosiale ikke er på plass kan det “gå rett vest” med klassemiljøet og enkeltelever med utfordringer. Alle barn skal være likestilte og ha de samme rettighetene, uansett funksjonsnivå (Magnus, 2013, s. 26). Grunnskolen skal ikke være en oppbevaringsplass for elevene i ti år.

5 Diskusjon

Formålet med denne oppgaven er å besvare følgende problemstilling: *Hvorfor trenger vi miljøterapeuter i grunnskolen?* I forrige kapittel presenterte vi våre hovedfunn: Den sosialfaglige yrkesrollen, helhetssynet, tilgjengelighet, tidlig innsats og sosial fungering og faglig læring. Funnene viser hvilke kompetanse miljøterapeutene kan bidra med inn i grunnskolen, og hvilke positiv innvirkning deres rolle kan ha for elevene, lærerne og skolemiljøet. I dette kapitlet vil vi diskutere funn og resultater opp mot teori, og diskusjonen vil sentrere seg rundt problemstillingen vår. Vi vil diskutere hvordan miljøterapeutene kan bidra til å møte opplæringsloven og læreplanens mål og slik skape en skole for alle.

5.1 Miljøterapeuten sin kompetanse

Målene grunnskolen skal oppnå er omfattende og elevene de skal imøtekomme har også ulike behov (Misund, 2005, s. 41-44). Elevenes ulike behov er knyttet til både faglige, sosiale,

emosjonelle, moralske, fysiske, språklige og intellektuelle utviklingsområder. Funnene våre bekrefter at miljøterapeutene har kompetanse som supplerer det pedagogiske tilbudet, og at de bidrar til et helhetlig bilde av elevene. Skolens mål gjelder alle elever og innebærer av den grunn at noen elever kan ha behov for ekstra oppfølging. Miljøterapeutene kan bidra til å se mennesket bak atferden (Borg & Lyng, 2019, s. 17-27). De kan danne seg et bilde av hva som ligger i bunnen for fagvansker og/eller andre smerteuttrykk. Elever kan ha med seg mye hjemmefra og det er derfor viktig å se og møte hele 24-timers eleven. De kan bidra til å se hva elevene trenger, ta utgangspunkt i deres ståsted og ressurser og arbeide for mestring, læring og personlig ansvar (Landmark & Olkowska, 2016, s. 25-26). Miljøterapeuter er avgjørende for at skolen skal kunne tilpasse opplæringen, og gi best mulig støtte til elevene, etter hvilke behov som oppstår (Borg & Lyng, 2019, s. 19).

Det at miljøterapeutene har varierende roller på ulike skoler, medfører også variasjon i hvordan den sosialfaglige kompetansen benyttes (Borg & Lyng, 2019, s. 11). Dersom miljøterapeuter ikke benyttes for den kompetansen de innehar, kan det argumenteres for at yrkesgruppen er en unødvendig utgift, og at det heller ville vært mer hensiktsmessig å ansette assistenter. Miljøterapeutene uttrykker selv at kompetansen burde gjøres bedre kjent i skolen og det bør utarbeides noen felles retningslinjer for yrkesrollen (Magnus, 2013, s. 56-57). Et flertall av yrkesgruppen har ikke stillingsinstruks, og av dem som har, har et flertall utarbeidet det selv (Magnus, 2013, s. 56). Dette kan gi miljøterapeutene fleksibilitet til å bruke kompetansen sin slik de vurderer er nødvendig, og tilpasse arbeidsoppgavene deretter. Samtidig kan dette bidra til en uklar yrkesrolle og usystematisk arbeid uten ønskede resultater. Det må sies at i studien av elevers erfaringer med miljøterapeut på skolen, hadde elevene klare og tydelige definisjoner på miljøterapeutrollen (Gustavsson, 2008, s. 51). Elevene benyttet dem og kompetansen deres i stor grad. Miljøterapeutene ansettes i første omgang for elevene, og det kan derfor argumenteres for at elevenes forståelse av rollen er det viktigste.

5.2 Faglig og sosial læring

Faglig og sosial læring henger sammen og et team av både pedagoger og sosialfaglige yrker kan derfor regnes som naturlig. Opplæringen skal danne hele mennesket, og gi hver enkelt mulighet til utvikling (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Miljøterapeuter er godt egnet for å arbeide med å styrke elevers sosiale kompetanse. Samt bidra til at elevene er i

læringsposisjon for faglig kunnskap (Gjertsen, et. al., 2018, s.171). Slik støtter de elevene i opplæringen og skaper mestring både faglig og sosialt. Det kan argumenteres for at miljøterapeuter øker kvaliteten i arbeidet skolen utfører. Miljøterapeutene skal i samarbeid med de andre ansatte i skolen arbeide for å nå opplæringsloven sine mål (Misund, 2005, s. 12, 32). Dersom arbeidet skal få ønsket resultat forutsettes det derimot et godt samarbeid mellom profesjonene. Miljøterapi handler dessuten om å ta i bruk de faktorene som er i miljøet, og både de fysiske rammene og samspill mellom skolens ansatte vil være aktuelt (Landmark & Olkowska, 2016, s. 25-26). Det går frem at samarbeidet mellom profesjonene ikke alltid har vært enkelt (Borg & Lyng, 2019, s. 30). Det kan stilles spørsmål ved om lærerne opplever miljøterapeutene som en trussel, ettersom de har en annen kompetanse enn dem selv. Samt at lærerne har en frykt for at miljøterapeutene skal overta deres arbeidsoppgaver. Skolene opplyser at de ønsker mer samarbeid, men dette forutsetter igjen å ha tid til det. Dersom flere yrkesgrupper i skolen resulterer i mer arbeid og eventuelt går utover tiden til andre arbeidsoppgaver, vil det fungere mot sin hensikt. Mangel på samarbeid mellom lærerne og miljøterapeutene kan også resultere i at arbeidet som blir utført er av dårligere kvalitet.

5.3 Forebyggende og tilretteleggende arbeid

De senere årene har det vært større fokus på tidlig innsats i skolen og myndighetene har understreket viktigheten av forebyggende arbeid (Borg & Lyng, 2019, s. 9). Våre funn bekrefter at miljøterapeuter bidrar til arbeid som virker forebyggende. Med miljøterapeuter i skolen er det flere øyne som kan følge med, elevene har flere voksne å henvende seg til og skolen har bredere kompetanse som i større grad møter elevens ulike behov (Borg & Lyng, 2019, s. 17-28). Skoleopplæringen skal åpne døren mot fremtiden, og gi elevene verktøy til å mestre livene sine, for å kunne delta i arbeid og i samfunnet for øvrig (Opplæringsloven, 1998, §1-1). Den skal være et grunnlag for å forstå seg selv, andre og for å ta gode valg (Utdanningsdirektoratet, u.å.). Dersom skolen når målene sine, bidrar den til å skape gode levekår for elevene i tiden fremover. Miljøterapeuter spiller en viktig rolle i dette arbeidet ved å bidra til at elevene er i læringsposisjon. De kan fungere som lærernes støttespillere og samarbeidspartnere, som legger til rette for elevenes utvikling.

Ifølge opplæringsloven §1-3 skal opplæringen tilpasses evnene og forutsetningene hos den enkelte eleven (Opplæringsloven, 1998, §1-3). Miljøterapeuter er velegnet for å arbeide med slike mål, og hører av den grunn hjemme i grunnskolen. Miljøterapi handler om å legge til

rette for eller organisere, slik at forandring og utvikling blir mulig (Larsen, 2018, s. 23). Sammenlignet med lærerne kan miljøterapeutene stå i de utfordringene som tar lengre tid å endre (Borg & Lyng, 2019, s. 17). Som det går frem av forskningsmaterialet må lærerne sette høye forventinger til faglige mål og hele tiden tenke framdrift. Lærerne har verken tid eller kompetanse til å stå i alle elevutfordringene som oppstår. På en annen side erfarer mange miljøterapeuter at de utfører mer undervisning enn miljøterapeutisk arbeid (Magnus, 2013, s. 43). Dette innebærer at mange miljøterapeuter underviser mye uten formell kompetanse, som igjen kan påvirke kvaliteten på undervisningen.

Arbeidet miljøterapeutene utfører kan både være forebyggende og reparerende (Misund, 2005, s. 12, 32). Dette bekreftes av funnene våre. Ved at miljøterapeutene er tilgjengelig for elevene gjennom store deler av dagen, tilbyr skolen et lavterskeltilbud på barn og unge sin arena (Gustavsson, 2008, s. 47). At hjelpen er trygg og lett tilgjengelig, fungerer forebyggende. Alternativet er at elevene må henvendes eller selv ta kontakt med institusjoner utenfor skolen. Dette kan resultere i lang ventetid og at elevene ikke velger å ta kontakt. Miljøterapi utøves i det miljøet brukeren befinner seg i, og den rommer både de fysiske, psykologiske og sosiale omgivelsene (Landmark & Olkowska, 2016, s. 23-26). Miljøterapeuten kan derfor støtte og tilrettelegge for elevene der de er. Samtidig vil det være elever som har behov for hjelp som er utenfor miljøterapeutenes kompetanse. Av den grunn er ikke nødvendigvis miljøterapeuter i grunnskolen løsningen for alle. De kan regnes som en overflødig ressurs og utgift, ettersom andre institusjoner kan drive det samme arbeidet.

Dårlig konsentrasjon, liten trivsel, ensomhet, depresjon og angst er grunner til at ungdomsskoleelevene hadde samtaler med miljøterapeuten (Gustavsson, 2008, s. 46-63). Som elevene selv uttrykker, kan det bli verre dersom de ikke får den hjelpen de har behov for. Arbeidet virker derfor både reparerende og forebyggende. Miljøterapeutene kan også arbeide med utfordringer og mestring gjennom aktivitet uten at samtalen er fokuset i prosessen (Landmark & Olkowska, 2016, s. 25-26). Gruppeaktiviteter, fysisk aktivitet og aktiviteter i naturen er eksempler som kan bidra til et terapeutisk samvær. Uavhengig av om miljøterapeuten bruker samtale eller aktivitet som terapiform, bruker de tid som elevene ellers skulle tilbragt i ordinær undervisning. At noen elever får aktiviteter som alternativt opplegg kan også oppleves urettferdig for andre. Dette kan igjen skape en interesse for å benytte miljøterapeuten av elever som i utgangspunktet ikke har særlig behov for det.

Etter opplæringsloven §9A-2 har alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (Opplæringsloven, 1998, §9A-2). Arbeidet miljøterapeutene utfører bidrar til å inkludere alle, uavhengig av forutsetning (Magnus, 2013, s. 26). De skaper trygghet ved å være synlige og tilgjengelige for elevene (Gjertsen, et. al., 2018, s. 173). De kan ha stor innvirkning på elevenes trivsel gjennom å arbeide systematisk med det psykososiale miljøet på skolen. Vi trenger miljøterapeuter i grunnskolen for å bedre fremme helse og trivsel blant elevene. Elevene som var i kontakt med miljøterapeutene, erfarte også å få veiledning i livskompetanse (Gustavsson, 2008, s. 60). Dette samsvarer med skolens dannelsingsoppdrag.

6 Avslutning

I denne oppgaven har vi tatt for oss temaet *miljøterapeuter i skolen*. Ved bruk av forskningslitteratur og teori om tematikken har vi belyst hvorfor grunnskolen har behov for denne yrkesgruppen. I dette kapittelet vil vi oppsummere oppgavens hovedresultater og gi en avsluttende kommentar. Vi vil runde av med kort om veien videre.

6.1 Hovedresultater

Forskningslitteraturen belyser kompleksiteten i miljøterapeutrollen. Kompetansen deres benyttes i større grad i dag sammenlignet med tidligere og forskningsmaterialet viser hva denne kompetansen innebærer. Studiene belyser hvordan den bidrar til et helhetssyn av elevene. De trekker frem hvordan miljøterapeutene er tilgjengelig for støtte og veiledning, for både elever og lærere. De belyser at med miljøterapeuter på skolen har barn og unge lett tilgjengelig hjelp. Dette øker fokuset på tidlig innsats og bidrar til forebyggende arbeid. Forskningsmaterialet viser til sammenhengen mellom faglig og sosial læring. De viser hvordan miljøterapeuter bidrar til at elevene er i læringsposisjon. Samt hvordan miljøterapeutene er egnet til å arbeide med å utvikle elevenes sosiale kompetanse.

Denne oppgaven har gitt oss en bedre forståelse for hvor omfattende skolens arbeid er. Dette har forsterket synet vårt på hvor stort behov det er for flere yrkesgrupper i skolen. Funnene viste et større omfang av positive effekter ved miljøterapeuter i skolen, enn hva vi på forhånd så for oss. Vi ble også mer opplyst om hvordan miljøterapeutrollen oppleves.

6.2 Avsluttende kommentar

For å skape en skole for alle, trenger grunnskolen miljøterapeuter. Ansettelsen av miljøterapeuter handler ikke bare om å ha flere ansatte å spille på. Det handler om den kompetansen sosialfaglige yrkesgrupper innehar. Opplæringsplanens omfattende mål legger opp til at det trengs flere ressurser med ulik fagbakgrunn. Studiene vi har inkludert i denne oppgaven har gitt klare eksempler på hvilken positiv innvirkning miljøterapeuter kan ha for både lærere, elever og skolemiljøet. Med forutsetning om et fungerende samarbeid mellom miljøterapeutene og pedagogene, mener vi grunnskolen vil ha godt utbytte av yrkesgruppen. Slik vi ser det, er sosialfaglige yrkesgrupper noe grunnskolen har behov for.

6.3 Veien videre

Vi erfarer at det burde forskes mer på denne tematikken. Grunnen til dette er at dersom studier viser hvilke positive effekter miljøterapeuter har, kan dette øke forståelsen for hvorfor skolen trenger denne yrkesgruppen. Å fremme kunnskap om kompetansen deres kan både resultere i flere ansettelser, og bidra til at miljøterapeutene får en mer klar rolle og status i skolen.

7 Litteraturliste

Aveyard, H. (2019). *Doing a literature review in health and social care: a practical guide*. (Utg. 3). Open University Press.

Bakken, A. (2022). *Ungdata 2022. Nasjonale resultater* (NOVA Rapport 5/22). NOVA, OsloMet. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/11250/3011548/NOVA-rapport-5-2022.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

Bang, L., m.fl. (2023, 10.02). *Psykiske plager og lidelser hos barn og unge*. Folkehelseinstituttet.

Berg, B., Ellingsen, I. T., Levin, I. & Kleppe, L. C. (2015) Hva er sosialt arbeid? I I.T. Ellingsen, I. Levin., B. Berg. & L. C. Kleppe (Red.), *Sosialt arbeid: en grunnbok* (s.19-35). Universitetsforlaget.

Borg, E. & Lyng, T. (2019). *Sosialfaglig kompetanse i skolen* (ISBN 978-82-90858-17-4). Fellesorganisasjonen (FO). <https://www.fo.no/getfile.php/1319574-1569406570/Bilder/FO%20mener/Brosjyrer/Sosialfaglig%20kompetanse%20i%20skolentilnett.pdf>

Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving*. (6 utg.). Gyldendal.

Eccles, J.S. & Roeser, R.W. (2011). Schools as developmental contexts during adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 21(1), 225-241. <https://doi.org/10.1111/j.1532-7795.2010.00725.x>

Erstad, I. (2018). Barn og unge i Norge i det 21. århundre: Profesjonsblikk for komplekse og mangfoldige liv. B. Johannessen & T. Skotheim (Red.), *Barn og unge i midten* (s. 44-66). Gyldendal akademisk.

Fellesorganisasjonen. (2022, 22. mars). *Tidlig innsats lønner seg - styrk miljøterapi i skolen!*

FO. <https://www.fo.no/fo-trondelag-mener/tidlig-innsats-lonner-seg-styrk-miljoterapi-i-skolen-article13503-1103.html>

Fellesorganisasjonen. (2021, 11. februar). *Vi krever lovfesting av miljøterapeuter i skolen.*

FO. https://www.fo.no/nyhetsarkiv/vi-krever-lovfesting-av-miljoterapeuter-i-skolen?fbclid=IwAR2spIhLoE6cBFWs_aQiatrGOemd-r_i7C17Z_6JouK8Bf7i59uDIcOXmjE

Forskrift om helsestasjons- og skolehelsetjenesten (2018). *Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten* (FOR-2018-10-19-1584). Lovdata. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-10-19-1584/KAPITTEL_2#KAPITTEL_2

Gjertsen, P-Å., Hansen, M. B. V. & Juberg, A. (2018). Barnevernspedagogers, sosionomers og vernepleieres rolle og status i skolen. *Velferdsforskning*, 21(2), 163-179.

<https://doi.org/10.18261/issn.2464-3076-2018-02-05>

Gundersen, E. C. (2014). Sosialfaglig kompetanse: En analyse av arbeidsrapporter fra BSV utdanningene. *Skriftserien*.

<https://skriftserien.oslomet.no/index.php/skriftserien/article/view/39?fbclid=IwAR0tuYCeJ7uc8iaRtCT-pMS1VuRIfpjr1W5qX6RMILR7ahxPNxmWJIavVIY>

Gustavsson, U. (2008). *Sosialarbeidere i ungdomsskolen: En kvalitativ studie av ungdomsskoleelevers erfaringer med sin kontakt med sosialarbeideren på skolen* [Masteroppgave, Høgskolen i Oslo]. Open Digital Archive at Oslo and Akershus University College. <https://core.ac.uk/download/pdf/35072837.pdf>

Holmøy, O., Birkrem, T., Lien, T., Flaten, K. (2019, 29. oktober). Miljøterapeuter i skolen – et uforløst potensial. *Fontene*. <https://fontene.no/fagartikler/miljoterapeuter-i-skolen--et-uforlost-potensial->

[6.47.654240.497e12dd76?fbclid=IwAR0ysrNvY3up3otEJCfQFMiQYjFgWJeYyHdov8HcEYGfvDYbDgA95-P3DcA](https://fontene.no/fagartikler/miljoterapeuter-i-skolen--et-uforlost-potensial-6.47.654240.497e12dd76?fbclid=IwAR0ysrNvY3up3otEJCfQFMiQYjFgWJeYyHdov8HcEYGfvDYbDgA95-P3DcA)

Johannessen, B. & Skotheim, T. (2018). Et lag rundt eleven og læreren. B. Johannessen & T. Skotheim (Red.), *Barn og unge i midten* (s. 18-40). Gyldendal akademisk

Landmark, B. & Olkowska, A. (2016). Hva gjør miljøterapi til terapi? I B. Landmark & A. Olkowska (Red.). *Miljøterapi - prinsipper, perspektiver og praksis* (s.23-32). Fagbokforlaget.

Larsen, E. (2018). *Miljøterapi med barn og unge: organisasjonen som terapeut*. (3.utg.). Universitetsforlaget.

Lassemo, E. & Melby, L. (2020). *Helsesykepleiere i helsestasjons- og skolehelsetjenesten: Status, utvikling og behov* (SINTEF Rapport: 2020:01346). SINTEF Digital, avdeling Helse. https://www.sintef.no/globalassets/sintef-digital/helse/2020_01346_rapport-part-1---signert.pdf

Magnus, P. (2013). *Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere; Nye profesjoner i grunnskolen*. Høgskolen i Bergen.

Misund, B. I. (2005). *Miljøarbeid i skolen: Organisasjonens betydning*. Høyskoleforlaget.

Nymo, T. P. & Stensig, N. (2017, 3. februar). *Bruk av assistenter i grunnskolen*.

Utdanningsforbundet. <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/publikasjoner/2017/bruk-av-assistenter-i-grunnskolen/>

Oddekalv, J. F. (2022, 26. januar). Miljøterapeuter har en viktig rolle i skolen. *Fontene*.

<https://fontene.no/fagartikler/miljoterapeuter-har-en-viktig-rolle-i-skolen-6.47.847548.10d16eab4d>

Opplæringsloven. (1998) *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa* (LOV-1998-07-17-61). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Skotheim, H. (2021, 18. august). *FO har jobbet i mange år for å lovfeste miljøterapeuter i skole. Se hva partiene sier om saken*. Fontene. <https://fontene.no/nyheter/fo-har-jobbet-i-mange-ar-for-a-lovfeste-miljoterapeuter-i-skole-se-hva-partiene-sier-om-saken-6.47.808811.04f049e7f1>

Utdanningsdirektoratet. (Uten år). *Overordnet del- verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>

Utdanningsforbundet. (2021, 25. februar). *Flere yrkesgrupper inn i skolen*. <https://www.utdanningsforbundet.no/var-politikk/utdanningsforbundet-mener/artikler/flere-yrkesgrupper-inn-i-skolen/?fbclid=IwAR2Op3UVZA7l8MvUI4tM8SKxcNhvg2TAGzysD73YuKiAHgYgCw4CvfouSyU>

Vedlegg 1. Søkehistorikk

Oversikten viser hvilke søkeord og kombinasjoner vi har anvendt i databasene.

Søk:	Database:	Søkeord:	Avgrensning:	Antall treff:	Sammendrag lest:	Fulltekst lest:
S1	Idunn 15. april	“Miljøterapeut” AND “skole”	2000-2023	57	57	2
S2	Idunn 15. april	«Sosialfaglig kompetanse” AND “skole”	2000-2023 Hermetegn	10	10	1
S3	Idunn 15. april	«Miljøarbeid” AND “skole”	2000-2023 Hermetegn	79	79	1
S4	Idunn 16. april	“Social worker” AND “school”	2000-2023 Hermetegn	41	41	0
S5	Idunn 16. april	“Social educator” AND “School”	2000-2023 Hermetegn	6	6	0

S6	Idunn 16. april	“Social competence” AND “school”	2000-2023 Hermetegn	31	31	2
S7	Idunn 19. april	“Child care worker” AND “school”	2000-2023 Hermetegn	0	0	0
S8	Oria 19. april	“Miljøterapi” AND “skole”	2000-2023	7	7	0
S9	Oria 25. april	“Social worker in school”	2000-2023 Hermetegn	56	56	2
S10	Oria 25. april	“Miljøterapeuter i skolen”	2000-2023	7	7	2
S11	Oria 27. april	“Sosialfaglig kompetanse” AND “skole”	2000-2023 Hermetegn	0	0	0
S12	Oria 27. april	“Social competence in school”	2000-2023 Hermetegn	27	27	2

Vedlegg 2. Kvalitetsvurdering

Liste med spørsmål som bidrar til kritisk vurdering. Tabellen er inspirert av Aveyard (2019, s. 109)

Forfattere:	Gjertsen, et. al., 2018.	Borg, E. & Lyng, S. T., 2019.	Magnus, P., 2013.	Gustavsson, U., 2008.
Spørsmål til kritisk vurdering:				
Hvor fant vi studien?	Strukturert søk.	Strukturert søk.	Strukturert søk.	Handsøk i litteraturliste.
Hva er formålet med studien?	Artikkel i tidsskrift om hvilken rolle og status BVS-ere som arbeider i grunnskolen og videregående skole har innen områdene inkludering og samarbeid.	Rapport om hvordan barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere bidrar til et godt psykososialt miljø i skolen.	Rapport om hvilke arbeidsoppgaver BSV-ere utfører i grunnskolen, og hva slags arbeidsforhold de erfarer.	Masteroppgave om hvilke erfaringer ungdomsskoleelever har med sin kontakt med sosialarbeideren på skolen, og betydningen av denne kontakten.
Hvordan er studien utformet i henhold til å besvare problemstillingen?	Godt utformet. Innledning, bakgrunn for undersøkelse, metode, resultat, diskusjon og konklusjon.	Godt utformet. Bakgrunn for prosjektet, metode og presentasjon av funn.	Godt utformet. Innledning, metode, presentasjon av tabeller og funn.	Godt utformet. Innledning, teoretisk tilnærming, metodeforklaring, resultater og drøfting av resultater.
Hvem har skrevet studien?	Dosent Per-Åge Gjertsen, ved Institutt for sosialt arbeid, NTNU. Universitetslektor, May Brit Viola Hansen, ved Institutt for psykisk helse, NTNU.	Forsker Elin Borg, ved Arbeidsforskningsinstituttet Seniorforsker Selma Therese Lyng, ved Arbeidsforskningsinstituttet.	Peter Magnus, ved Institutt for sosialfag og vernepleie, Høgskolen i Bergen.	Sosionom og masterstudent Ulrika Gustavsson, ved avdeling for samfunnsfag, Høgskolen i Oslo.

	Førsteamanuensis, Anne Juberg, ved Institutt for sosialt arbeid, NTNU.			
Når ble studien foretatt?	Den ble foretatt i 2018 og vi regner den som relativt ny.	Den ble foretatt i 2019 og vi regner den som relativt ny.	Studien ble foretatt i 2013.	Studien ble foretatt i 2008.
Hvorfor ble studien foretatt?	For å utforske BVS-ere sin rolle og status i skolen.	Gi et innblikk i hvordan skoler jobber systematisk med elevenes skolemiljø og hvordan miljøterapeutene sin sosiale kompetanse bidrar til at skolen klarer å se den enkelte elev på en bedre måte, samt avlaste lærernes arbeidshverdag.	Gi en systematisk kvantitativ kunnskap om hva slags arbeidsforhold populasjonen av BVS-ere erfarer og hva slags arbeid de utfører i grunnskolen.	For å utvikle kunnskap om og forståelse av ungdomsskoleelevers erfaringer med sin kontakt med sosialarbeideren på skolen.

Vedlegg 3. Litteraturmatrise.

Oversikt og oppsummering av forskningsmaterialet som er inkludert i oppgaven. Tabellen er inspirert av Aveyard (2019, s. 144).

	Nr 1	Nr 2	Nr 3	Nr 4
Tittel	Barnevernspedagogers, sosionomers og vernepleieres rolle og status i skolen.	Sosialfaglig kompetanse i skolen.	Barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere; nye profesjoner i grunnskolen.	Sosialarbeidere i ungdomsskolen : en kvalitativ studie av ungdomsskoleelevers erfaringer med sin kontakt med sosialarbeideren på skolen.
Forfatter	Gjertsen, et. al., 2018.	Borg, S. & Lyng, S. T., 2019.	Magnus, P., 2013.	Gustavsson, U., 2008.
Hensikt	Undersøke hvilke rolle og status BSV-ere i grunnskolen og videregående skole har innen områdene inkludering og samarbeid.	Undersøke hvordan barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere bidrar til et godt psykososialt miljø i skolen.	Undersøke hvilke arbeidsoppgaver BSV-ere utfører i grunnskolen, og hva slags arbeidsforhold de erfarer.	Undersøke hvilke erfaringer ungdomsskoleelever har med sin kontakt med sosialarbeider på skolen, og hvilken betydning denne kontakten tillegges av elevene.
Metode	Kvalitativ metode: Fokusgruppeintervju og enkeltintervju.	Kvalitativ metode: Observasjon, enkeltintervju og gruppeintervju.	Kvantitativ metode: Spørreundersøkelse. Inneholder:	Kvalitativ metode: Enkeltintervju.

			lukkede spørsmål med underspørsmål og avkrysningsspørsmål, samt åpne spørsmål.	
Deltakere	Ansatte med sosialfaglig utdanning (BSV) og mellomledere som de arbeidet nært med, og som har personalansvar for dem.	Miljøterapeuter (BSV), rektorer, leder/koordinatorer for miljøterapeuten, assistenter og lærere.	Miljøterapeuter (BSV) og personer som tidligere hadde vært ansatt som miljøterapeuter i skolen (for mindre enn fem år siden).	Sosialarbeidere ansatt på ungdomsskole (BSV) og ungdomsskoleelever som har, eller har hatt kontakt med sosialarbeider på skolen.
Styrker	Intervju med både BVS-ere og mellomledere i skolen. Belyser både det som kan oppleves som positive og negative sider ved miljøterapeutrollen.	Skoler med store miljøterapeutteam. Innblikk i ulike måter å organisere det sosialfaglige arbeidet på, innen ulike nivåer i skolen.	Stort antall respondenter. BVS-ere som arbeider i grunnskolen nå, og BVS-ere som har sluttet for 10 år siden eller mindre. Gir data i form av tall som kan bidra til å underbygge kvalitativ forskning.	Erfaringer direkte fra skoleelever. Elevene som ble intervjuet hadde kontakt med miljøterapeuten over lengre tid.
Svakheter	Flest deltakere fra videregående skole og færrest fra barnetrinnet.	Utvalget bestod av skoler der det sosialfaglige arbeidet er godt forankret. Dette er ikke nødvendigvis	Kompliserte spørsmål, lang og omfattende undersøkelse, som kan ha påvirket	Intervjuer en sårbar gruppe.

		representativt.	svarene negativt.	
--	--	-----------------	-------------------	--